

Konflikt interesów w ustawie – Prawo zamówień publicznych

2 grudnia 2025 r.

Mariusz Ciosek

Konflikt interesów w Dyrektywie 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych

❖ Art. 24

Pojęcie konfliktu interesów obejmuje co najmniej **każdą sytuację**, w której **członkowie personelu instytucji zamawiającej lub dostawcy usług w zakresie obsługi zamówień działającego w imieniu instytucji zamawiającej** biorący **udział w prowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia lub mogący wpłynąć na wynik tego postępowania** mają, **bezpośrednio lub pośrednio, interes finansowy, ekonomiczny lub inny interes osobisty**, który postrzegać można jako zagrażający ich **bezstronności i niezależności** w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia

Konflikt interesów w Dyrektywie 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych

❖ Art. 24

Obowiązki państwa członkowskiego: zapewnienie podjęcia przez instytucje zamawiające odpowiednich środków, by skutecznie **zapobiegać** konfliktom interesów, a także **rozpoznawać** i **likwidować** je, gdy powstają **w związku z prowadzeniem postępowań o udzielenie zamówień**, by nie dopuścić do ewentualnego zakłócenia **konkurencji** i zapewnić **równe traktowanie wszystkich wykonawców**.

Rodzaje konfliktu interesów

- ❖ **Rzeczywisty konflikt interesów:** to konflikt pomiędzy obowiązkiem publicznym a interesami prywatnymi urzędnika publicznego, polegający na tym, że interesy urzędnika publicznego jako osoby prywatnej **mogłyby** niewłaściwie wpłynąć na wykonywanie przez niego swoich obowiązków i zadań publicznych.
- ❖ **Potencjalny konflikt interesów:** ma miejsce, gdy urzędnik publiczny ma takie interesy prywatne, które sprawiają, że konflikt interesów **zaistniałby**, gdyby dany urzędnik miał zaangażować się w odpowiednie (tj. sprzeczne) obowiązki urzędowe w przyszłości
- ❖ **Pozorny konflikt interesów (postrzegany)** to konflikt, o którym można powiedzieć, że istnieje, gdy wydaje się, że prywatne interesy urzędnika publicznego mogłyby niewłaściwie wpłynąć na wykonywanie przez niego swoich obowiązków, **lecz w rzeczywistości tak się nie dzieje** (np. zachowanie danej osoby było rzeczywiście motywowane dobrem publicznym – M.C.)

Źródło: wytyczne OECD pt. „Managing Conflict of Interest in the Public Service”, s. 24-25

- ❖ **Uzasadnienie do ustawy – Prawo zamówień publicznych:** *Należy przez to rozumieć każdą sytuację, w której bezstronność lub niezależność osób działających po stronie zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego **jest** lub **może** być postrzegana jako zagrożona z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania. Wyeksponowana została w ten sposób konieczność wyłączenia takich osób z działań związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego nie tylko z powodu **rzeczywistego, ale również postrzeganego konfliktu interesów.***

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych (zapobieganie konfliktowi interesów)

- ❖ Art. 16 pkt 1: Zamawiający **przygotowuje** i **przeprowadza** postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie **uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców**

- ❖ Art. 17 ust. 3: Czynności związane z **przygotowaniem** oraz **przeprowadzeniem** postępowania o udzielenie zamówienia wykonują **osoby** zapewniające **bezstronność i obiektywizm**

- ❖ Art. 56: *regulujący kwestie związane z konfliktem interesów – zamawiający*

- ❖ Art. 109 ust. 1 pkt 6: *wykluczenie wykonawcy w sytuacji konfliktu interesów*

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Konflikt interesów

Art. 56 ust. 1 – katalog osób

Kierownik zamawiającego, członek komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia po stronie zamawiającego lub osoby mogące wpłynąć (bezpośrednio lub pośrednio – M.C.) na wynik tego postępowania lub osoby udzielające zamówienia podlegają (obowiązek – M.C.) wyłączeniu z dokonywania tych czynności, jeżeli po ich stronie występuje konflikt interesów

Ważne

Osoby przygotowujące postępowanie niemające jednocześnie wpływu na jego wynik i niewykonujące czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania nie są zobowiązane do złożenia oświadczeń o których mowa art. 56 ust. 4 Pzp (np. osoby wykonujące czynności o charakterze pomocniczym lub techniczno – organizacyjnym; osoba dokonująca ustalenia szacunkowej wartości zamówienia lub przygotowująca opis przedmiotu zamówienia

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Konflikt interesów

Art. 56 ust. 2

Konflikt interesów występuje wówczas, gdy osoby wymienione w ust. 1:

1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;

2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa **w linii prostej**, pokrewieństwa lub powinowactwa **w linii bocznej do drugiego stopnia**, lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo pozostają **we wspólnym pożyciu z wykonawcą**, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych **wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia**;

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Konflikt interesów

Art. 56 ust. 2 - ciąg dalszy

Konflikt interesów występuje wówczas, gdy osoby wymienione w ust. 1:

3) w okresie **3 lat przed wszczęciem postępowania** o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywały od wykonawcy **wynagrodzenie** z innego tytułu lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;

4) pozostają z wykonawcą w takim **stosunku prawnym lub faktycznym**, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezstronności lub niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania.

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Rozpoznawanie konfliktu interesów

- ❖ Rozpoznawaniu konfliktu interesów służy **obowiązek złożenia oświadczenia** o istnieniu albo braku istnienia okoliczności powodujących konieczność wyłączenia w postępowania (art. 56 ust. 4)
- ❖ **Forma oświadczenia:** pisemna (*forma ustna jest niedopuszczalna*)
- ❖ **Rygor:** odpowiedzialność karna za złożenie fałszywego oświadczenia (**obowiązek uprzedniego poinformowania o rygorze** – warunek przedmiotowej odpowiedzialności)
- ❖ **Termin złożenia:** niezwłocznie po powzięciu wiadomości o ich istnieniu, a oświadczenie o braku istnienia tych okoliczności nie później niż przed zakończeniem postępowania o udzielenie zamówienia

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Likwidowanie konfliktów

W przypadku wystąpienia konfliktu interesów należy doprowadzić do jego wyeliminowania poprzez:

- ❖ wyłączenie danej osoby z dokonywania czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia
- ❖ Powtórzenie (wszystkich) czynności podjętych przez osobę podlegającą wyłączeniu (z wyjątkiem otwarcia ofert oraz innych czynności faktycznych niewpływających na wynik postępowania); brak możliwości powtórzenia czynności – unieważnienie postępowania na podstawie art. 255 pkt 6
- ❖ wykluczenie wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia jeżeli występuje konflikt interesów, którego nie można skutecznie wyeliminować (*konflikt interesów w danym postępowaniu; zastosowanie jednego lub obu ww. środków, nie stosuje się art. 109 ust. 3*)

Regulacje ustawy – Prawo zamówień publicznych

Likwidowanie konfliktów

Pamiętajmy, że ujawniony konflikt interesów nie jest niczym nieetycznym. Naganne jest dopiero podejmowanie czynności urzędowych w sytuacji istniejącego konfliktu interesów.

(opracowanie: M. Wnuk, A. Sawicki, Konflikt interesów w zamówieniach publicznych. Praktyczny poradnik, Warszawa 2017, s. 22)

Sankcje niezłożenie oświadczenia lub złożenie fałszywego oświadczenia

- ❖ niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w art. 56 ust. 4 Pzp, stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych określony w art. 17 ust. 4 uondfp
- ❖ niewyłączenie z postępowania osoby podlegającej wyłączeniu stanowi czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych określony w art. 17 ust. 5 uondfp
- ❖ przypadku zamówień realizowanych ze środków publicznych w ramach projektów objętych współfinansowaniem UE konsekwencje związane z brakiem złożenia oświadczenia skutkują nałożeniem korekty według taryfikatora w stawce 100%.
- ❖ Złożenie oświadczenia niezgodnego z prawdą podlega sankcji w postaci odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania na podstawie art. 233 § 1 Kk zagrożonej karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8
- ❖ odpowiedzialność pracownicza